

Čís. 6810.

Měla-li kupní cena za dodané zboží býti zaplácena v německých markách, prodávatel ihned plnil a poskytl kupiteli k zaplacení lhůtu, v níž pak tento v německých markách zaplatil, jde pokles jejich hodnoty na vrub prodávatele. Lhostejno, že v účtech byla kupní cena označena též v Kč. Valorisace jest tuzemskému právu neznáma.

(Rozh. ze dne 16. února 1927, Rv I 1773/26.)

Dne 25. listopadu 1920 nabídla žalující tuzemská firma žalovanému okresu ku koupi lékařské přístroje. Žalovaný nabídku přijal s tím, že mu bude zaplacení kupní ceny sečkáno do 31. prosince 1921, na což žalující firma přistoupila. Žalující zaslala žalované přístroje v březnu, červnu a červenci 1921. V účtech byly ceny vyznačeny v markách a kromě toho v Kč. Žalovaný zaplatil do konce roku kupní cenu v markách. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení tolika Kč, kolik činil rozdíl v kursu marky ku Kč v době dodání zboží a v době placení. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby, o d v o l a c í soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Mezi stranami došlo k uzavření kupní smlouvy, jíž odpůrkyně slíbila odvolateli zboží za určitou cenu v markách a jež, pokud jde o zboží v ceně 209.493.92 M, byla oběma stranami úplně a to odvolatelem ve slíbené lhůtě splněna. Tím však jsou závazky ze smlouvy pro obě strany plynoucí úplně vyrovnány a jedna strana nemá za druhou ničeho více k požadování. Dostala-li odpůrkyně následkem poklesu marky méně, je to náhoda, která ide na její vrub, právě tak, jako by to šlo zase na účet odvolatelův, kdyby byla hodnota marky zatím stoupla. Za pokles marky byl by odvolatel odpůrkyni zodpovědným jen tehdy, kdyby se byl s placením kupní ceny ocitl v prodlení, což však vzhledem k uvedenému říci nelze. Za tohoto stavu věci měla však býti žaloba, pokud jde o samostatnou kupní cenu, zamítnuta. Neprávem má soud procesní za to, že odvolatel je povinen k zaplacení zažalovaného peníze také proto, že nepozastavil hned faktury, v nichž je vyjádřena kupní cena nejen v markách, nýbrž i v československých korunách a z nichž dvě mají dokonce doložku, že jsou splatny v československé měně. I kdyby byl odvolatel obdržel dotyčné faktury hned po jejich vystavení — to by arci musilo býti teprve zjištěno — nebylo by možno z okolností, že je ihned nepozastavil, ještě souditi, že mlčky souhlasil s tím, by kupní cena byla zaplácena v korunách českosl., neboť především není ve fakturách těch obsažen požadavek, aby byly zapláceny jen v korunách československých, nýbrž kupní cena ve měně československé je uvedena vedle měny markové a pak, i kdyby požadavek ten byl i jasně vysloven, přičil by se výslovné úmluvě stran a v takovém případě nelze v pouhém mlčení strany smlouvající spatřovati tichý souhlas s dodatkem, jenž znamená změnu smlouvy. Na druhé straně nelze zase přehlédnouti, že odpůrkyně placení v markách, ač to po jejím názoru smlouvě neodpovídalo, přijala a je odmítla. To mluví proti ní. Oprávněnost nároku žalobního nelze však čerpati ani z nařízení ze dne 28. listopadu 1919 čís. 644 a 645 sb. z. a n., jak to činí soud procesní. Především ne-

bylo zákonné překážky, by strany neumluvily kupní cenu ve měně cizozemské, neboť, nebylo-li umluveno placení efektivní — a o takové placení se v tomto případě nejedná — má kupující právo, platiti dluh, znějící na cizozemskou měnu, ve měně tuzemské (čl 336 obch. zák.). Ona dvě nařízení byla snad na překážku, by bylo placeno v markách, nebyla však na překážku, aby v této měně byla kupní cena umluvena. Ostatně, i kdyby úmluva taková byla neplatna — správně by šlo o nicotnost dle §u 879 obč. zák. — nemohlo by žádání žalobní zníti na doplacení kupní ceny, nýbrž na obnovení dřívějšího stavu a tedy vrácení věcí prodaných a dodaných. Podobně by musila zníti žádání i v tom případě, kdyby šlo o bezdůvodné obohacení, neboť i při tomto musí žádání žalobní směřovati k tomu, aby byl původní stav obnoven (§§ 1431 a 1435 obč. zák.). Kdyby měl nabýti vrchu názor soudu procesního, že odpůrkyně musí dostatí v československých korunách tolik, co svého času na opatření věci v markách vynaložila, znamenalo by to valorisaci, která však je tuzemskému právu cizí a kterou zákon, pokud jde o měnu korunovou, přímo zakazuje (§ 6 zák. ze dne 10. dubna 1919 čís. 187 sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) posoudil odvol. soud věc správně. Strany sjednaly kupní smlouvu, podle níž měla kupní cena býti účtována a tudíž i zapravena v tehdejších říšskoněmec. markách. Jiný smysl nemají listiny vyměněné mezi stranami, t. j. písemná nabídka, písemné přijetí této nabídky a poshovění s placením kupní ceny, jakož i účty zaslané žalobkyni žalované straně. Rozmluvy s drem. B. nemají pro spor významu, ježto podle skutkového zjištění nebyl tento lékař zmocněn jednati při sjednání kupní smlouvy za žalovanou stranu, a žalobkyně neprokázala, že by tato byla souhlasila se změnou kupní smlouvy v ten rozum, že kupní cena má býti splacena v Kč podle určitého kursu. Lze proto věc posouditi jen podle dopisů a účtů, které znějí přesně a určitě, nelze proto pochybovati, že úmysl stran směřoval jen k tomu, co strany projevíly uvedeným způsobem. Podle smlouvy měla kupní cena býti zaplacená v udaném počtu německých marek, žalobkyně, jež sama hned plnila, poskytla k zaplacení kupní ceny lhůtu, v níž žalovaná strana navzájem podle smlouvy plnila. V čase placení byly ještě v oběhu německé marky, na něž zněla účtovaná kupní cena. Pokles jich hodnoty je tudíž náhodou udavší se ve jmění žalobkyně jako věřitelky. V čase kupní smlouvy odpovídala smluvená kupní cena hodnotě prodaného zboží, nelze proto mluvíti o porušení zásady poctivosti a víry. Platební lhůta byla poskytnuta v době, kdy kurs německé marky spíše stoupal než klesal, nepřiči se proto poshovění ani uvedené zásadě ani dobrým mravům. Pokles hodnoty marky mohla anebo nemohla žalující firma stejně předvídati jako žalovaná strana. V žádném z těchto případů nelze dovoditi nic ve prospěch žalobkyně, kterou stihají účinky náhody, t. j. poklesu peněz, jimiž byla smluvena kupní cena. Odvolací soud nevytkl žalobkyni spekulaci úmysl, jest proto nemístné ohražovati se proti výtce, jež se nestala. O použití §§ 988 a 989 obč. zák. nemůže býti řeči

již proto, že v čase placení byly říšskoněmecké marky ještě v oběhu, aniž byla hodnota jejich změněna zákonem. Další vývody odvolatelčiny o náhradě vnitřní ceny vyvrátil odvolací soud správně poukazem na nemožnost valorisace, tuzemskému právu nejen neznámé, nýbrž přímo se přičící (sr. zákon č. 187/19. a rozhodnutí č. 4662. sb. n. s.). I v dalším postačí poukaz na správné důvody uvedené odvolacím soudem. Účtovala-li žalobkyně nehledíc ke smlouvě vedle něm. marek kupní cenu též v Kč, poskytla tím nejvýše žalované straně možnost zaplatiti ji v této měně, k jiné změně kupní smlouvy tím však nedošlo. Žalovaná byla nadále ne-li povinna, zajisté oprávněna zaplatiti cenu tu v markách, neměla proto příčiny, proč by faktury pozastavila.

Čís. 6811.

Příslušnost podle §u 55, druhá věta, j. n.

Dílčí nároky z téhož skutkového a právního podkladu dlužno sečísti za účelem zjištění věcně příslušného soudu, třebas byly uplatňovány samostatnými žalobami. Jde o dílčí nároky z téhož skutkového a právního podkladu, domáháno-li se v jedné žalobě vydání sena, které si zaměstnanec nasušil na louce, jejíž užívání mu jako zaměstnanci žalovaného příslušelo, ale jež si žalovaný zaměstnavatel dal sám odvésti, n e b o zaplacení příslušného peníze, v druhé žalobě pak náhrady ostatních služebních požitků jak v hotovosti tak v přírodninách a náhrady nákladu na pozemky, jichž užívání mu příslušelo.

(Rozh. ze dne 17. února 1927, R I 51/27.)

Žalobu o vrácení 30 q sušeného sena nebo zaplacení 2.700 Kč zadal žalobce pod C I 92/26 na okresním soudě. K námitce věcné nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobce podal na žalovanou u okresního soudu dvě žaloby. Co jest právním důvodem žalobních nároků, t. j. o jaký právní poměr žalobce své nároky opírá, jest vidno ze skutkového přednesu žalobcova. Žalobce tvrdí v obou žalobách, že byl po řadu let na velkostatku žalované vedoucím lesního hospodářství (žalovaná naproti tomu tvrdí, že byl obyčejným lesním hajným), že byl dne 16. dubna 1926 bez výpovědi a bez důvodu ze služby propuštěn, že však mu měla býti dána šestinedělní výpověď před skončením kalendářního čtvrtletí a že mu tedy patří služební požitky za dobu až do 30. června 1926, jichž náhrady se domáhá. Žalobce domáhá se z tohoto důvodu: a) v žalobě C I 92/26 vydání 30 q sena, které si nasušil na louce, jejíž užívání mu jako zaměstnanci žalované příslušelo, ale které si žalovaná sama dala odvézti, n e b o (alternativně) zaplacení 2.700 Kč, b) v žalobě C I 93/26 náhrady ostatních služebních požitků jak v hotovosti, tak v naturáliích do konce června